



**SAJTÓANYAG**  
**Atomenergia – mire készülünk 2016-ban?**  
**Az Országos Atomenergia Hivatal évindító sajtótájékoztatója**  
**2016. január 14.**

**Folyik a paksi atomerőművi kapacitás-fenntartás előkészítése, amellyel kapcsolatban az OAH-nak is jelentős feladatai vannak.** A telephely-vizsgálati és értékelési engedély birtokában az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. megkezdte a telephely-vizsgálati és értékelési program végrehajtását. Helyszíni ellenőrzésekkel győződünk meg arról, hogy a program végrehajtása az engedélyben foglaltaknak megfelelően történik. Az ellenőrzéseken több alkalommal részt vettek a Baranya Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztálya Bányászati Osztályának szakértői is, akik a bányászati, műszaki biztonsági és munkavédelmi előírások teljesülését ellenőrizték.

Az OAH átfogó ellenőrzés keretében értékelte, hogy az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. teljesíti-e a szervezetére és működésére vonatkozó követelményeket.

2015 végén – a nukleáris létesítmény létesítési engedélyezési eljárásának tervezett megindítását megelőzően – az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. Előzetes Biztonsági Tájékoztatót (EBT) nyújtott be az Országos Atomenergia Hivatalhoz. Az EBT célja alapvetően az, hogy a hatóság megismerhesse a tervezett blokk típus főbb technológiai jellemzőit és műszaki megoldásait, fel tudja mérni, hogy a blokk a hazai biztonsági követelményrendszernek megfelel-e, és fel tudjon készülni a létesítési engedély iránti kérelem elbírálására. Az EBT általános anyag, a hazai új atomerőművi blokkokkal kapcsolatos telephely-specifikus tervezési megoldásokat még nem tartalmazza. A közel 10.000 oldalas dokumentáció feldolgozását az OAH szakemberei megkezdték.

A telephely-vizsgálati és értékelési program az utolsó fázisában tart, az OAH előtt álló következő aktuális feladat a telephelyengedély és a létesítési engedély iránti kérelmek elbírálására történő felkészülés, továbbá a fizikai védelmet megalapozó tervezési alapfenyegetettség meghatározása. Az új atomerőművi blokkok létesítéséhez szükséges kiszolgáló-, raktár- és gyártó-létesítmények – úgynevezett felvonulási építmények – kivitelezése építési engedélyhez kötött tevékenység. Az előkészítő munkák felügyelete során kiemelt szempont annak ellenőrzése, hogy a telephelyen folyó munkálatok nem veszélyeztetik az üzemelő blokkok biztonságát.

2015-ben az OAH felvételt nyert az OECD Nukleáris Energia Ügynökség (NEA) új atomerőművek terveinek értékelésével foglalkozó programjába (Multinational Design Evaluation Programme, MDEP), amelynek keretében önálló munkacsoport foglalkozik a VVER-technológiával. (A jelenleg tervezett új blokkok is ilyenek lesznek, így részvételünk nagyban segíti majd a hazai engedélyezést.)

**2016. január 1-től bővült az OAH felügyeleti tevékenysége.** Az OAH hatáskörébe kerültek többek között az ionizáló sugárzások elleni védekezés hatósági feladatai. A döntéssel mintegy 4000 új engedélyes került az OAH-hoz (főleg az egészségügyi területről, pl. röntgengépek, sugárterápiás berendezések üzemeltetői). 2015-ben az egyik kiemelt feladatunk volt a vonatkozó új szabályozás megalkotása, amely átfogóbb a korábbinál, figyelembe veszi a legújabb

nemzetközi elvárásokat, azonban az engedélyesek számára alapvetően nem jár többletköltségekkel. A feladatra való felkészülés részeként folyamatban van a felügyelőink számának és az ellenőrzéshez szükséges műszerparknak a bővítése.

Az OAH-nak általános építésügyi hatósági és építésfelügyeleti jogköre van a nukleáris létesítmények és radioaktív hulladék-tárolók biztonsági övezetében elhelyezkedő építményekre. (Korábban az OAH kizárólag a nukleáris célú sajátos építmények felügyeletét látta el.)

**A Kormány határozata alapján az OAH-nál jelentős emberi erőforrás-fejlesztésre nyílt lehetőség.** Az új létszámot az elkészített erőforrás-fejlesztési terv alapján határozták meg. Ennek megfelelően az OAH 2015-ben több mint 80 új kollégát vett fel, képzésük gyors ütemben zajlik. A megfelelően képzett munkaerő biztosítása érdekében az OAH a Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal és az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen megkezdte egy ösztöndíjrendszer kidolgozását, amely segíteni fogja a magyar diákok képzését a hazai és az elismert orosz, nukleáris képzést adó egyetemeken. Az ösztöndíjak háttérének kidolgozása eredményeképpen 2016 szeptemberétől mutatkozik lehetőség az ösztöndíjak kiírására.

**Kiemelten fontos és elsődleges a biztonságos üzemelés, az események, üzemzavarok és balesetek megelőzése az OAH által felügyelt tevékenységeknél.** Az OAH elsődleges feladata a megelőzés hatósági garanciájának biztosítása.

Az OAH 2015-ben 537 határozatot és végzést adott ki, és 826 helyszíni ellenőrzést hajtott végre az atomenergiát alkalmazó engedélyeseknél, ebből több mint 500 helyszíni ellenőrzés a nukleáris létesítményeket (elsősorban a Paksi Atomerőművet) és a radioaktív hulladék-tárolókat érintette. Számos ellenőrzésen külföldi (EU, NAÜ) szakértők is részt vettek.

Az OAH által felügyelt nukleáris létesítmények az év során az előírásoknak megfelelően üzemeltek. Az ellenőrzések nem tártak fel olyan körülményt, amely közvetlen, azonnali hatósági beavatkozást igényelt volna. 2015-ben történt a legkevesebb nem tervezett esemény, mindegyik INES-0-ás, azaz skála alatti besorolást kapott. (Az események száma csökkenő tendenciát mutat.)

**A Nemzeti Akcióterv végrehajtása megfelelően haladt 2015-ben.** A Fukushima Daiichi atomerőműben 2011 márciusában történt balesetet követően – az Európai Bizottság kezdeményezésére – a Paksi Atomerőműben Célzott Biztonsági Felülvizsgálatot hajtott végre az engedélyes és a hatóság annak érdekében, hogy a fukushimai tapasztalatok hasznosításával még biztonságosabbá tegye a Paksi Atomerőművet. A felülvizsgálat alapján elhatározott intézkedéseket az engedélyes – az OAH felügyelete mellett – 2018 végéig hajtja végre, néhány feladat már határidő előtt teljesült. Az OAH nukleáris biztonsági felügyelői az éves tervnek megfelelően ellenőrzik az erőműben a feladatok végrehajtását. A hatóság a 46 feladatból eddig 24 teljesítését fogadta el.

**Beérkezett az OAH-hoz a 3. blokk üzemidő-hosszabbítására vonatkozó kérelem 2015.12.11-én.** Többéves intenzív előkészítő-munkát követően az elmúlt években megtörtént az 1. és 2. blokk üzemidejének meghosszabbítása 2032-ig, ill. 2034-ig. A 3. és 4. blokk üzemeltetési engedélye a 30 éves tervezett üzemidő leteltével 2016.12.31-én, illetve 2017.12.31-én hatályát veszti. A 3. blokk üzemidő-hosszabbításával kapcsolatos eljárásban szakhatóságként részt vesz az illetékes környezetvédelmi hatóság. Az eljárás részeként az OAH közmeghallgatást is tart idén.

**Folyik a paksi Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT) bővítése.** A Paksi Atomerőmű kiegészített fűtőelem-kazettáinak átmeneti tárolására szolgáló „KKÁT”-létesítmény bővítése jelenleg (az összesen előírányzott 33 tárolókamrából) a 21-24. kamrák létesítésével zajlik. Az OAH új létesítési és építési engedélyt adott ki. A KKÁT bővítéséhez szükséges fő technológiai rendszerelemek gyártása, szerelése 2015-ben ütemterv szerint, az OAH felügyelete mellett zajlott. Helyükre kerültek a betöltő fedélzet acélszerkezetei és a tárolócsövek tartószerkezetei. A mintegy 2100 tárolócső 85%-a elkészült, a gyártás 2016-ban befejeződik. A 21-24. kamrák üzembe helyezése 2017-ben várható.

**Nukleáris védetség terén továbbra is a világ élvonalában vagyunk.** 2015-ben a hazai nukleáris létesítmények fizikai védelmét megalapozó tervezési alapfenyegetettségét felülvizsgáltuk, amelynek során már figyelembe vettük a programozott (informatikai) rendszerek elleni fenyegetési lehetőségeket is. A kibervédelemre kidolgozott módszertanunk a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség által szervezett fórumokon elismerést váltott ki. Az Országos Atomenergia Hivatal nemzetközi elismertségét mutatja, hogy 2015-ben a hivatal látta el az Európai Nukleáris Védetség Területén Kompetens Hatóságok Szövetségének (ENSRA) elnökségi feladatait. A szervezet a Budapesten megrendezett ülésen döntött a Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szervezetével (WENRA) való szorosabb együttműködésről, valamint jóváhagyta a nyilvánosság számára is elérhető új honlapot.

**Jelentős a nemzetközi figyelem hazánk iránt.** 2015-ben a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) IRRS-misszió keretében átvilágította a teljes hazai nukleáris hatósági rendszert. A felülvizsgálat eredményeként a szakértők 42 ajánlást és javaslatot fogalmaztak meg, valamint 6 jó gyakorlatot (egyedi, más országok számára követhető gyakorlat) állapítottak meg. A misszió által készített jelentés nyomán a missziót megelőző önértékelés kapcsán kidolgozott akciótervet felülvizsgáltuk, kiegészítettük és az elhatározott feladatok végrehajtását megkezdtük.

A felülvizsgálathoz egy követő misszió is tartozik, amely rendszerint 2-3 éven belül tér vissza az adott országba, ez 2018-ra várható Magyarországon. Az IRRS-jelentés angolul és magyarul is elérhető az OAH honlapján.

2016 tavaszának kiemelt eseménye lesz a NAÜ Veszélyhelyzeti Felkészültség Felülvizsgálata (Emergency Preparedness Review – EPREV), amelynek keretében a NAÜ átfogó értékelést készít Magyarország nukleárisveszélyhelyzet-kezelési felkészültségéről. A felülvizsgálatra való felkészülés és önértékelés 2015-ben országos szinten elkezdődött és a tervek szerint halad.

A NAÜ által az Iránban folytatandó nukleáris biztosítéki ellenőrzésre kijelölt felügyelők magyar szakmai támogatással, hazánkban tartott képzés keretében készültek fel. A képzés sikerét jelzi, hogy a NAÜ már 2015-ben kérte a képzés 2016-ban történő folytatását.

Sikeresen szerepelt hazánk a Közös Egyezmény (Joint Convention) felülvizsgálati értekezletén. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség égisze alatt létrehozott, 1997. szeptember 5-én Bécsben kelt Közös Egyezményt Magyarország az elsők között írta alá. Az egyezmény célul tűzi ki, hogy a radioaktív hulladékok és a kiegészített fűtőelemek kezelésének biztonsága – a nemzeti intézkedések és a nemzetközi együttműködés eredményeként – világszerte magas színvonalú legyen. A tagországok 3 évente jelentést készítenek a tevékenységükről, amelyet nemzetközi szakértők vizsgálnak. Magyarország az 5. Nemzeti Jelentését megküldte a NAÜ-nek és tavaly májusban a szakértői felülvizsgálatot is sikerrel zárta. Az 5. Nemzeti Jelentés megtekinthető az OAH honlapján.

Az OAH-nak 17 állammal vannak aktív kétoldalú szakmai kapcsolatai (pl. USA, Oroszország, Finnország, Törökország). 2015-ben többek között Ausztria, Vietnám, Kína, Japán, Bulgária, Jordánia, Irán, Egyiptom és Szaúd-Arábia, Törökország és Belorusz Köztársaság delegációit, illetve szakértőit fogadta az OAH. A vendégek elsősorban tapasztalatszerzés és konzultáció céljából érkeztek, olyan területekhez kapcsolódóan, mint a nukleáris biztonság, védetség és az atomenergia békés célú felhasználása (nukleáris biztosítékok).

Az OAH szakemberei aktívan részt vesznek az EU, a NAÜ és az OECD NEA szakértői munkacsoportjaiban, és 2015-ben is számos helyen tartottak előadásokat, vezettek missziókat nemzetközi szervezetek felkérésére.

**Nukleárisbaleset-elhárítási felkészülés és gyakorlatok, hogy szakembereink világszinten is a legfelkészültebbek között legyenek.** 2015-ben részt vettünk az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási és Intézkedési Terv megújításában, elsősorban a kormányzati struktúra változásainak megjelenítésére, a nukleáris üzemanyag lehetséges szállítási baleseteinek kezelésére, a

lakosságtájékoztatási képességek fejlesztésére fókuszálva. Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer sikeresen működött a 2015-ben megrendezett országos szintű gyakorlaton.

Harminc ország bevonásával októberben kétnapos nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlatra került sor, amelynek során az OAH Baleset-elhárítási Szervezete sikeresen támogatta az Európai Bizottság döntéseit. Az Országos Atomenergia Hivatal az ún. RESPEC-szerződés keretében 2007 óta segíti az Európai Bizottság munkáját a nukleárisbaleset-elhárítás területén.

Kövessék az OAH-t a facebookon:

<https://www.facebook.com/OrszagosAtomenergiaHivatal>